

A Kúria
Jogegységi Panasz Tanácsának
h a t á r o z a t a

Az ügy száma: Jpe.II.60.042/2024/7.
A felperes: a felperes neve
(a felperes címe)
A felperes képviselője: Kálóczi, Petrovics és Marofka Ügyvédi Iroda
(a felperes képviselőjének címe; eljáró ügyvéd: Dr. Petrovics Bálint)
Az alperes: az alperes neve
(az alperes címe)
A per tárgya: kölcsöntartozás megfizetése
A jogegységi panaszt benyújtó fél: a felperes
A jogegységi panasszal támadott határozat száma: Pfv.20.339/2024/2. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria a felperes jogegységi panaszát elutasítja.

Indokolás

A jogegységi panasz alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogelődje a hitelező neve (a továbbiakban: hitelező) és az alperes között 2007. április 24-én CHF alapú kölcsönszerződés jött létre, amelynek alapján a hitelező 2.820.300 forint kölcsönt folyósított az alperes részére gépjármű vételárának finanszírozására.

[2] Az alperes a kölcsönszerződésben rögzített fizetési kötelezettségének nem tett eleget, ezért azt a hitelező az alperes részére 2008. október 9-én kézbesített nyilatkozatával felmondta, majd 2012. november 8-án felszólította az alperest 4.249.893 forint kölcsöntartozás megfizetésére. A fizetési felszólítást tartalmazó levél „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza a hitelezőhöz.

[3] A hitelező az alperessel szemben fennálló követelését 2014. március 14-én a felperesre engedményezte, az erről szóló értesítést 2014. június 2-án kézbesítették az alperes részére.

[4] A felperes 2017. szeptember 28-án a fenti jogviszonyból eredő követelése egy részének (170.000 forint tőke és járulékai) megfizetése iránt fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett az alperessel szemben.

[5] Az ügyben kibocsátott fizetési meghagyás 2017. október 24-én jogerőre emelkedett.

[6] A felperes ezt követően 2022. március 4-én a kölcsöntartozásból fennmaradó további 1.452.744 forint tőke és járulékai megfizetése iránt újabb fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, amely az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

[7] Az alperes az érdemi ellenkérelmében – egyebek mellett – elévülési kifogást terjesztett elő a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 324. § (1)-(3) bekezdése és 325. § (1) bekezdése alapján.

[8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, az ítéletének indokolása szerint a felperes követelése a felmondás közlésének időpontjától számított öt év elteltével 2013. október 9-én elévült.

[9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét eltérő indokolással hagyta helyben. Álláspontja szerint az elévülés – figyelemmel a régi Ptk. 324. § (1) bekezdésére és a 327. § (1) bekezdésére – a 2012. november 8-án postára adott felszólítás és az engedményezésről szóló értesítés alperes részére történő kézbesítésével megszakadt. Ugyan az elévülés megszakítására alkalmas eszköznek – a bírósági eljárással azonos hatályúnak – ítélte a fizetési meghagyásos eljárást is, azonban álláspontja szerint a rész követelés érvényesítése nem eredményezi a teljes követelés tekintetében az elévülés megszakadását. A felperesnek a fizetési meghagyásos eljárásban tett nyilatkozata, miszerint „a fennmaradó összeg tekintetében jogfenntartással él” nem minősül a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti igényérvényesítésnek.

[10] A felperes által hivatkozott Pfv.22.146/2017/8. számú kúriai határozatot azért nem tekintette irányadónak, mert álláspontja szerint az eltérő tényállás mellett született. Mindezek alapján rögzítette, hogy az elévülés 2019. június 2-án bekövetkezett.

[11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet. A felülvizsgálat engedélyezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (3) bekezdése alapján kérte. Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésébe, a Pp. 346. § (5) bekezdésébe és a 360. § (1) bekezdésébe, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/D. § (1) bekezdésébe ütközik; továbbá jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.22.146/2017/8., a Pfv.21.290/2022/3. és a Jpe.II.60.054/2022/14. számú döntésétől.

A Kúria jogegységi panasszal támadott határozata

[12] A Kúria a felülvizsgálatot a Pfv.20.339/2024/2. számú, támadott végzésével megtagadta.

[13] A Pfv.22.146/2017/8. számú határozat kapcsán a végzésének indokolásában kifejtette, hogy az a 6/2022. Jogegységi határozatban foglaltakra tekintettel kötelező erejűként nem hivatkozható.

[14] A Pfv.21.290/2022/3. számú referenciahatározat vonatkozásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a határozat és a jogerős ítélet között az ügyszakosság a felvetett jogkérdés tekintetében nem állapítható meg.

[15] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.II.60.054/2022/14. számú jogegységi hatályú határozata és a jogerős ítélet közötti ügyszakosságot a felvetett jogkérdés tekintetében ugyancsak nem találta megállapíthatónak. Utalt arra, hogy e referenciahatározat meghozatalának alapjául szolgáló ügyben az a jogkérdés merült fel, hogy a régi Ptk. rendszerében az elévülés megszakadásának a követelés bírósági úton való érvényesítése esetén feltétele-e, hogy a bíróság az ügyben érdemi döntést hozzon vagy elegendő a keresetlevél előterjesztése. A Jogegységi Panasz Tanács ebben a kérdésben akként foglalt állást, hogy a követelés bírói úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bírósági eljárásban érdemi döntés nem születik. A régi Ptk. alapján a „követelés bírósági úton való érvényesítése” fogalmi körébe tartozik az az eset, ha a keresetlevél érdemi tárgyalásra alkalmasnak bizonyul, de a perindítást nem követi érdemi határozat meghozatala.

[16] A jogegységi panasszal támadott határozat utalt arra, hogy a Jpe.II.60.054/2022. számú ügyben nem kellett döntenii a jelen ügyben felvetett jogkérdésben, a Jogegységi Panasz Tanács csupán az elévülés rendszertani szabályai körében utalt a hatálytalan keresetlevél kézbesítésének elévülést megszakító joghatására. Ezzel szemben a jelen eljárást megelőzően kibocsátott fizetési meghagyás hatályos volt és csupán az abban megjelölt részkövetelésre irányult.

A jogegységi panasz

[17] A felülvizsgálatot megtagadó végzés ellen a felperes (a továbbiakban: panaszos) terjesztett elő jogegységi panaszt a Bszi. 41/B. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozással, amelyben a Bszi. 41/D. § (2) bekezdésére hivatkozással kérte a támadott határozat hatályon kívül helyezését és a Kúria felülvizsgálati eljárás lefolytatására történő utasítását.

[18] A panaszos a jogegységi panaszában arra hivatkozott, hogy a Kúria eljáró tanácsa jogkérdésben eltért a Jpe.II.60.054/2022/14., Jpe.I.60.002/2021/7., Pfv.21.312/2020/3., Pfv.21.294/2022/2., Gfv.30.561/2022/2., Pfv.21.312/2020/3., Gfv.30.562/2022/2. és Gfv.30.042/2023/2. számú határozatoktól.

[19] Hivatkozása szerint a jogegységi panaszt kizárólag arra az érvelésre alapítja, hogy a korábbi részkövetelés érvényesítésére irányuló fizetési meghagyás a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján mint írásbeli fizetési felszólítás megszakítja a követelés elévülését, amely jogi érvelést a Jpe.II.60.054/2022/14. számú döntés is tartalmaz, e határozatban és a perbeli esetben vizsgált jogkérdés azonos, ezért a Kúriának a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálatot engedélyeznie kellett volna. A jelen ügyben kibocsátott fizetési meghagyás fizetési felszólításként is alkalmas volt az elévülés megszakítására, mivel egyértelműen kifejezte a jogosultnak azt a szándékát, hogy a fennmaradó követeléséről nem kíván lemondani. A panaszos ezen álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a BH 2014.106. számon megjelent, a Bírósiági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) azonban nem közzétett Pfv.20.039/2012. számú ügyben hozott határozatra is. Ezt a határozatot azonban a panaszos maga sem jelölte meg úgy, mint amely a BHGY-ban közzétett, a jogegységi panasz alapjául szolgáló referenciahatározat.

[20] A panaszos az ügyazonosság fogalmi körében a Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozatban foglaltakra hivatkozva fejtette ki, hogy a Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozatban és a jelen ügyben vizsgált jogkérdés „teljes mértékben azonos, mert mindkét ügyben azt a kérdést kellett megválaszolni, hogy a kézbesített keresetlevél (fizetési meghagyás) a Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti írásbeli felszólításként megszakítja-e a követelés elévülését.” Utalt arra, hogy a támadott határozat nem ítélte elégségesnek az ügyazonosság megállapításához a releváns tények azonosságát, a teljes tényállás azonosságát kívánta meg, ezért jelentőséget tulajdonított annak, hogy a jelen ügyben a fizetési meghagyás nem volt „hatálytalan”.

[21] A panaszos a jogegységi panaszban a Pfv.21.312/2020/3. számú végzéstől történő eltérésre szintén a Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozattal való ügyazonosság körében hivatkozott, utalva arra, hogy a Kúria az előbbi referenciahatározatként megjelölt döntésében arra az álláspontra helyezkedett: az alapozza meg a felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján, ha a másodfokú bíróság jogértelmezése ellentétes a Kúria jogértelmezésével, ebbe a fogalomba pedig egy konkrét jogi norma [jelen esetben a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése] tartalmát, lényegét érintő jogértelmezési tevékenység tartozik bele.

[22] Végül a panaszos a jogegységi panaszban arra hivatkozott, hogy a támadott határozat eltért a Pfv.21.294/2022/2., Gfv.30.561/2022/2., Gfv.30.562/2022/2. és Gfv.30.042/2023/2. számú határozatoktól is, „miszerint a felülvizsgálatban hivatkozott jogszabálysértésnek az ügy érdemére kiható, elvi jelentőségű jogkérdésben kell fennállnia.” Ezzel összefüggésben

rögzítette: „nem az minősül a jogkérdés lényegi tartalmának, hogy a fizetési felszólításként hatályosuló keresetlevél vagy fizetési meghagyás a megküldését követően mely eljárásban milyen tartalmú döntést eredményez, hanem az, hogy a megküldött irat, mint hatályosult fizetési felszólítás megszakítja-e az elévülést.”

[23] Ezen túlmenően a panaszos a jogegységi panaszában nem fejtette ki, hogy az általa hivatkozott referenciahatározatok ügyszabványosság értelmezése miatt tér el a támadott határozatban foglaltaktól.

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának döntése és annak jogi indokai

[24] A jogegységi panasz nem megalapozott.

[25] A panaszos a jogegységi panaszának alapjaként egyaránt hivatkozott a Bszi. 41/B. § (1) és (2) bekezdésére. E körben azonban kifejezetten nem jelölte meg, hogy melyik referenciahatározat esetében melyik jogszabályi rendelkezésre alapítja a panaszát.

[26] A Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján jogegységi panasznak van helye – a pervezetésre vonatkozó végzés kivételével – a Kúriának az eljárási törvény alapján további fellebbezéssel, felülvizsgálati kérelemmel vagy felülvizsgálati indítvánnyal (a továbbiakban együtt: felülvizsgálati kérelem) nem támadható határozata ellen, ha a felülvizsgálati kérelemben a Kúria 2012. január 1. után hozott és a Bírói Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata) jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak és a Kúria az eltéréssel okozott jogsértést határozatában nem orvosolta. A (2) bekezdés alapján jogegységi panasznak van helye akkor is, ha a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – úgy tért el a Kúria közzétett határozatától, hogy az adott eltérésre az alsóbbfokú bíróságok határozatában nem került sor.

[27] A jogegységi panaszban megjelölt referenciahatározatok közül csupán a Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozat volt olyan, amelyre a panaszos a felülvizsgálati kérelmében is hivatkozott, így kizárólag e határozat szolgálhatott a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése szerinti eljárás alapjául.

[28] A panaszos a további referenciahatározatokra valójában – az ügyszabványosság fogalmi körében – a Jpe.II.60.054/2022/14. számú referenciahatározat tárgyát képező jogkérdés és a támadott határozat – illetve a jogerős ítélet – által vizsgált jogkérdés összefüggései kapcsán hivatkozott. Ezt figyelembevéve a Jogegységi Panasz Tanács elsősorban az ügyszabványosság fennálltát vizsgálta a Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozat alapjául szolgáló ügy, illetve a jelen ügy kapcsán.

[29] Amint arra a Kúria a Jpe.I.60.002/2021/7. számú és a Jpe.I.60.005/2021/5. számú határozataiban is rámutatott: a jogegység fogalmát az egyes eljárási törvények nem definiálják, a Bszi. jogegységi eljárásra és jogegységi panasz eljárásra vonatkozó rendelkezéseiből, annak egyes eseteire vonható le – negatív oldalról – következtetés, amelynek értelmében a jogegység hiányát a korábbi döntéstől való indokolatlan eltérés okozza. A jogegység követelménye tehát sohasem absztrakt, hanem mindig konkrét ügyekhez, jogértelmezéshez köthető, az csak meghatározott és megjelölt bírói döntések tekintetében merülhet fel. Következésképpen – a jogegységi panasz eljárásokban eddig kialakult gyakorlatot követve – a jogegység követelményén belül az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyben (ügyszabványosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti azonosság, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység.

[30] E körben a támadott határozat azt tartalmazza, hogy a Jogegységi Panasz Tanács a Jpe.II.60.054/2022/14. számú határozatában a régi Ptk. 327. § (1) bekezdésében rögzített elévülés megszakítási okok közül a követelés bírói úton való érvényesítésére vonatkozó

jogszabályi rendelkezést értelmezve jutott arra a megállapításra, hogy a követelés bírósági úton való érvényesítése az elévülést akkor is megszakítja, ha a keresetlevél alkalmas a per megindítására, de a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alkalmazásával érdemi döntést nem hozott.

[31] E kérdésnek a Jogegységi Panasz Tanács megítélése szerint abból a szempontból van jelentősége, hogy a régi Ptk. 327. § (2) bekezdése alapján az elévülés az azt megszakító eljárás jogerős befejezése után kezdődik újból.

[32] A fenti értelmezés levezetése során a Jogegységi Panasz Tanács utalt arra: a bírói gyakorlat elfogadta, hogy az érdemi elbírálásra alkalmatlan, a régi Pp. 161. § (1) bekezdése szerint hatálytalan keresetlevél írásbeli felszólításként megszakítja az elévülést. Ugyanakkor ebben a határozatában a Jogegységi Panasz Tanács semmilyen módon nem foglalt állást abban a kérdésben, amely a jelen eljárás tárgya: az azonos jogi alapon nyugvó, korábban perben vagy fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés megszakítja-e. Nem foglalkozott a referenciahatározat azzal sem, hogy a „jogfenntartó nyilatkozat” megtételének milyen joghatása van.

[33] Kétségtelen, hogy a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése szerint mind az írásbeli felszólítás, mind a fizetési meghagyás (mint bírósági úton való igényérvényesítés) alkalmas eszköz az elévülés megszakítására, ez azonban nem jelenti azt, hogy mint ilyen, az abban érvényesített követelésen túlmenően is kifejti e joghatást.

[34] A Jpe.II.60.054/2022/14. számú referenciahatározat által elbíralt jogkérdés tehát nem azonos a jelen ügyben eldöntendő jogkérdéssel. E körben a Kúria a támadott határozatában a fent kifejtettek szerint az ügyazonosság fogalmát nem értelmezte eltérően a panaszos által hivatkozott további referenciahatározatokban foglaltaktól, amelyek közül a Gfv.30.042/2023/2. számú határozat BHGY-ban közzé nem tett határozat.

[35] Mindemellett utal a Jogegységi Panasz Tanács arra, hogy a jelen ügyben felmerült, az ügy eldöntése szempontjából releváns jogkérdésben a Jpe.II.60.060/2023/7. számú jogegységi hatályú határozatában állást foglalt, és a bíróságokra nézve kötelező jogértelmezésként megállapította, hogy az azonos jogi alapon nyugvó, korábban perben vagy fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesített további követelés elévülését a korábbi részkövetelésre irányuló igényérvényesítés nem szakítja meg. A jogegységi hatályú határozatban foglalt e megállapítástól eltérő tartalmú határozatok kötelező erejüként nem hivatkozhatók.

[36] Ezt figyelembevéve a panaszos jogegységi panaszban foglalt hivatkozásai akkor sem lehetnének megalapozottak, ha az általa megjelölt referenciahatározatok a jogegységi hatályú határozattól eltérő tartalmú álláspontot foglalnának el az ügy eldöntése szempontjából releváns fenti jogkérdésben.

[37] Mindezekre tekintettel a Bszi. 41/B. § (1) és (2) bekezdésében rögzített feltételek hiányában a Jogegységi Panasz Tanács – a Bszi. 41/D. § (3) bekezdése alapján – a jogegységi panaszt elutasította.

Elvi tartalom

[38] A jogegységi panasszal támadott határozattól eltérő jogkérdésben hozott referenciahatározatra hivatkozás ügyazonosság hiányában, az azonos jogkérdést jogegységi hatályú határozattól eltérő módon értelmező referenciahatározatra hivatkozás pedig annak alkalmazhatósága hiányában nem eredményezheti a jogegységi panasz megalapozottságát.

Záró rész

[39] A jogegységi panasz eljárásban az alperesnek költsége nem merült fel, ezért erről rendelkezni nem kellett.

[40] A jogegységi panasz nem vezetett eredményre, így a Bszi. 41/D. § (4) bekezdése alapján a jogegységi panasz eljárásban felmerült illetéket a panasszal élő felperes viseli.

[41] A Jogegységi Panasz Tanács a jogegységi panaszt a Bszi. 41/C. § (8) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[42] A határozat ellen sem a Bszi., sem más jogszabály nem biztosít jogorvoslatot.

Budapest, 2025. június 2.

Dr. Varga Zs. András s.k. a tanács elnöke, Dr. Suba Ildikó s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró, Dr. Gyarmathy Judit s.k. bíró, Dr. Gimesi Ágnes Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Kalas Tibor s.k. bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró, Dr. Márton Gizella s.k. bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Tóth Kincső s.k. bíró, Dr. Vítál-Eigner Beáta s.k. bíró